

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทาง
เพศในโรงเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน
THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT ON THE
ENCOURAGEMENT OF GENDER EQUALITY IN SCHOOLS
FOR THE SECOND-YEAR STUDENTS BY
USING PROJECT-BASED LEARNING

¹วิชลดา รอดแก้ว

¹Vichollada Rodkaew

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ประเทศไทย

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand

r.vichol@aru.ac.th

Received: July 14, 2023; Revised: July 21, 2023; Accepted: August 20, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐานตามแผนการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ (มคอ.3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 27 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มสัมพันธ์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ด้วยการใช้โครงงานเป็นฐานหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนตาม

¹อาจารย์, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้; ความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน; โครงงานเป็นฐาน

Abstract

The purposes of this research were to; improve learning achievement on the encouragement of gender equality in schools by using project-based learning and study the satisfaction towards learning activities on the encouragement of gender equality in schools using project-based academic learning management. The samples used in the research were the second-year students in Thai Language of the 2022 academic year, 27 people enrolled, the research instruments include the project-based academic Learning Management, the achievement test and the satisfaction level scale to assess how satisfied they were with the learning activities. Data were analyzed by using mean, standard deviation, and t-test dependent. The results revealed student's capability of learning achievement on the encouragement of gender equality in schools proved higher after the study than before with the statistical significance of .05. and they showed extreme satisfaction with the learning activities by using project-based learning, which corresponds to all hypothesis.

Keywords: Learning achievement; Gender equality in schools; Project-Based learning

บทนำ

ความเท่าเทียมทางเพศ (Gender Equality) เป็นเป้าหมายที่ 5 ในประเด็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย (Sustainable Development Goals : SDGs) ที่มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นเรื่องการสร้างความเท่าเทียมทางเพศ เสริมพลังทางสังคม แก่ผู้หญิงและเด็กหญิง ด้วยการขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบ การสนับสนุนให้เพศหญิงมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำและการตัดสินใจทุกระดับ การให้ความสำคัญกับการมีบทบาท ทางการเมืองและการทำงานของเพศหญิงอย่างเท่าเทียม ตลอดจนการมีสิทธิเข้าถึงสุขภาพทางเพศและอนามัย การเจริญพันธุ์โดยถ้วนหน้า เพื่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างเพศและเพิ่มบทบาทของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน (United Nations, 2022)

แม้จะมีประเด็นเรื่องการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศเกิดขึ้น แต่กระนั้นการพูดถึงเรื่องเพศในสังคมไทยและในสถาบันการศึกษายังถือเป็นเรื่องที่ถูกจำกัดด้วยสถานทางเพศ โดยเฉพาะในเพศหญิงนั้น การพูดถึงเรื่องเพศหรือการแสดงออกทางเพศมักเป็นเรื่อง ที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นเรื่อง

ที่น่าอาย เพราะบุคคลในครอบครัว และบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มักจะอบรมเลี้ยงดูและคาดหวังให้เพศหญิงมีกิจกรรมายาที่เรียบร้อย พุดจาไพเราะอ่อนหวาน ลักษณะเช่นนี้จะสัมพันธ์กับบทบาททางเพศ และลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย เมื่อผู้หญิงมีสรีระที่บอบบางกว่าผู้ชาย มีจิตใจที่อ่อนโยนมากกว่า สถาบันทางสังคมและสถาบันทางการศึกษาจึงมักคาดหวังให้เพศชายที่มีร่างกายแข็งแรงกว่านั้นอยู่ในสถานะผู้ปกป้องหรือผู้นำ ในขณะที่ผู้หญิงจะอยู่ในสถานะผู้ถูกปกครองหรือผู้ต้องปฏิบัติตาม (ดูยา จิตตะยโสธร, 2551) ทั้งที่แท้จริงแล้ว ปัจจุบันมีผู้หญิง อีกจำนวนมากที่มีความสามารถและศักยภาพที่ทัดเทียมกับผู้ชาย

โรงเรียนถือเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังแนวคิดและกระบวนการคิดเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมในทิศทางที่ต้องการได้ (บรรจง อมรชีวิน, 2554) หากมองโรงเรียนเป็นภาพจำลองของสังคมในมิติประเด็นเรื่องเพศ ประกอบด้วยค่านิยมทางเพศ บทบาททางเพศ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศ รวมถึงความพึงพอใจทางเพศแล้วนั้นย่อมเห็นถึงการปฏิบัติและพฤติกรรมทางเพศของบุคลากรในโรงเรียนที่แปรผันไปตามบทบาทและหน้าที่ เช่น นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับคุณครู คุณครูกับผู้บริหาร เป็นต้น ดังนั้นการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน จะเกิดขึ้นได้จึงต้องเริ่มต้นจากการเข้าใจเรื่องเพศวิถีศึกษา ซึ่งว่าด้วยการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ การแสดงออกทางเพศและมิติทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อบทบาท ทางเพศ (จรัสลักษณ์ รัตนพันธ์, 2563) ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning : PBL) ถือเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการทำความเข้าใจเรื่องเพศวิถีมากที่สุด เพราะผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ผ่านการสร้างผลงานด้วยการคัดเลือกประเด็นที่สนใจด้วยการค้นคว้าข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ และอภิปรายประเด็นต่าง ๆ ร่วมกันจะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ (Guzdial, M., Rick J., Kehoe C., 2001) สอดคล้องกับที่ทิศนา ชวนมณี (2550) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งศักยภาพด้านต่าง ๆ ออกมาใช้ ผู้เรียนจะเข้าใจและเข้าถึงประเด็น ที่ศึกษาและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริงได้

จากความสำคัญของการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศที่เป็นหนึ่งในประเด็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรปลูกฝังและปรับเปลี่ยนแนวคิดให้ทันต่อพลวัตของสังคมยุคปัจจุบัน ตลอดจนความน่าสนใจของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนให้รู้สึก รู้จริงและนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดในชีวิตจริงได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน ให้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่ได้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 1162303 วรรณกรรมกับการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 รายวิชาดังกล่าวมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกกระบวนการคิดการมองโลกท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมถึงนักศึกษาเหล่านี้ยังเป็นนักศึกษาสังเกตการณ์การสอนซึ่งจะเติบโตไปเป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และครูผู้สอนในอนาคต การวิจัยครั้งนี้จึงนับเป็นการพัฒนาแนวคิดและกระบวนการส่งเสริมความเท่าเทียมทาง

เพศในโรงเรียน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ทุกคนสามารถเลือกดำเนินชีวิตทางเพศอย่างเป็นสุขและปลอดภัยภายใต้การดำรงความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีความรับผิดชอบและสมดุล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ ในโรงเรียนโดยใช้โครงการเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงการเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีแผนวิจัยการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 สาขาวิชาสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 รวมจำนวนทั้งสิ้น 151 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 1162303 วรรณกรรมกับการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 27 คน โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ (มคอ.3) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน ในรายวิชา 1162303 วรรณกรรมกับการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ภาคเรียนที่ 2/2565 จำนวน 4 แผน สัปดาห์ละ 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 1 แผนการจัด การเรียนรู้ นี้ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับผู้ตบแต่งจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และมีค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC) เท่ากับ 0.87-1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ (มคอ.3) ที่ได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิข้างต้นไปทดสอบ (Try out) กับกลุ่มทดลอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ เนื้อหาที่สอน และกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ

ตารางที่ 1 แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ลำดับ ที่	สัปดาห์ ที่	กิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน	ระยะเวลา
1	1	ทดสอบก่อนเรียน Pre-test (ข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ)	1 ชั่วโมง
2		ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศ <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของเพศ - บริบททางสังคมที่มีต่อการแสดงออกทางเพศ - เพศกับมิติทางวัฒนธรรม - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่มีต่อบทบาททางเพศในชีวิตประจำวัน 	2 ชั่วโมง
3	2	ความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน <ul style="list-style-type: none"> - การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่องความเท่าเทียมและความไม่เท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน - การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งบทบาททางเพศในโรงเรียน - แนวทางการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน 	1 ชั่วโมง
4		การประยุกต์ใช้โครงงานสู่การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน <ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะทั่วไปของโครงงาน - การใช้โครงงานเพื่อการเรียนรู้และส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ - มอบหมายการดำเนินโครงงานเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนตามประเด็นที่สนใจ (เป็นงานกลุ่ม) 	2 ชั่วโมง
5	3	ดำเนินการทำโครงงานเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนตามประเด็นที่สนใจ	3 ชั่วโมง
6	4	การนำเสนอโครงงาน (งานกลุ่ม) เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่นำเสนอ	2 ชั่วโมง
7		ทดสอบหลังเรียน Post-test (ข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ)	1 ชั่วโมง
รวมทั้งหมด 4 สัปดาห์			12 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อโดยตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์ (Index of consistency: IOC) เท่ากับ 0.71-1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ นอกจากนี้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวยังมีค่าความยากง่าย (Difficulty) ตั้งแต่ 0.35-0.75 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.82 ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เท่ากับ 0.51-0.70 และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เท่ากับ 0.54

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งมีคุณภาพด้านความตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) เท่ากับ 0.52-0.88 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.78

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โดยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการจัด การเรียนรู้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Samples และนำข้อมูล ที่ได้มานำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย

3.2 วิเคราะห์และคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้จากคำตอบของแบบประเมินตามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981) ใช้เกณฑ์แบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐานของนักศึกษาทุกกลุ่มตัวอย่างก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐานของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐานของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบรายบุคคล

N	คะแนนที่ได้		ผลต่างของคะแนน	N	คะแนนที่ได้		ผลต่างของคะแนน
	ก่อนเรียน (40)	หลังเรียน (40)			ก่อนเรียน (40)	หลังเรียน (40)	
1	14	30	+16	15	22	32	+10
2	15	32	+17	16	18	31	+13
3	12	31	+19	17	20	29	+9
4	17	28	+11	18	22	32	+10
5	22	35	+13	19	19	26	+7
6	23	34	+11	20	23	34	+11
7	25	32	+7	21	17	28	+11
8	23	30	+7	22	20	28	+8
9	21	28	+7	23	25	33	+8
10	20	32	+12	24	20	27	+7
11	19	31	+12	25	22	32	+10
12	18	30	+12	26	17	30	+13
13	18	32	+14	27	15	24	+9
14	24	35	+11	\bar{X}	19.67	30.59	10.93
				S.D.	3.39	2.71	3.15

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนแบบรายบุคคลของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 19.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.39 คะแนนแบบรายบุคคลของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างหลังการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 30.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.71 คะแนนแบบรายบุคคล ของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างมีค่าความต่างของคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นโดยรวมเท่ากับ 10.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.15

2. การเปรียบเทียบคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้กับหลังการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน แสดงดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้กับหลังการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

คะแนน	N	Mean	S.D.	t	df	sig
ก่อนเรียน (40)	27	19.67	3.39	18.03	26	.000
หลังเรียน (40)		30.59	2.71			

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.39 คะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.71 เมื่อทดสอบค่า t-test พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนสูงกว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงงาน เป็นฐาน

ข้อ	รายการการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	การแปลความหมาย
1.	ด้านความรู้ความเข้าใจ				
	1.1 ประเด็นความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน	4.56	0.75	91.20	มากที่สุด
	1.2 ประเด็นแนวทางการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน	4.59	0.64	91.80	มากที่สุด
	1.3 ประเด็นการใช้โครงงานเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน	4.78	0.42	95.60	มากที่สุด
	รวม	4.64	0.62	92.80	มากที่สุด
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน				
	2.1 ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและประเด็นการศึกษา	4.63	0.56	92.60	มากที่สุด
	2.2 ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาประเด็นที่ตนสนใจ	4.59	0.69	91.80	มากที่สุด
	2.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตลอดกิจกรรมการเรียนรู้	4.59	0.64	91.80	มากที่สุด
	2.4 ผู้เรียนได้รับส่งเสริมกระบวนการคิดผ่านการตั้งคำถามและการอภิปรายร่วมกัน	4.67	0.55	93.40	มากที่สุด
	2.5 ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน	4.70	0.47	94.00	มากที่สุด
	2.6 ผู้เรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการใช้โครงงานเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านอื่น ๆ	4.67	0.55	93.40	มากที่สุด
	2.7 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาประเด็นที่ตนสนใจ	4.67	0.68	93.40	มากที่สุด
	2.8 ระยะเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.44	0.75	88.80	มากที่สุด
	รวม	4.62	0.67	92.40	มากที่สุด
	รวมทั้งหมด	4.63	0.61	92.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงการเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 ร้อยละ 92.60 และเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาตัวอย่างมีการประเมินความพึงพอใจในแต่ละประเด็นดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 ร้อยละ 92.80 ประเด็นด้าน การใช้โครงการ เพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนได้รับผลประเมินในลำดับ สูงที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 ร้อยละ 95.60 ระดับมากที่สุด ประเด็นด้านแนวทางการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนได้รับผลประเมินในลำดับถัดมา มีค่าเฉลี่ย 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 ร้อยละ 91.80 ระดับมากที่สุด ส่วนประเด็นที่ได้รับผลประเมินลำดับท้ายที่สุดในด้านความรู้ความเข้าใจคือ ประเด็นด้านความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 ร้อยละ 91.20 ระดับมากที่สุด

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 ร้อยละ 92.40 ประเด็นเรื่อง ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในการทำงานได้รับผลประเมินลำดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 ร้อยละ 94.00 ประเด็นเรื่อง ผู้เรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการใช้โครงการเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านอื่น ๆ และประเด็นเรื่อง ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาประเด็นที่ตนสนใจได้รับผลประเมินในลำดับถัดมา มีค่าเฉลี่ย 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 และ 0.68 ตามลำดับ ร้อยละ 93.40 ระดับมากที่สุด ประเด็นเรื่อง ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและประเด็นการศึกษาได้รับผลประเมินในลำดับที่สาม มีค่าเฉลี่ย 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 และ 0.68 ตามลำดับ ร้อยละ 93.40 ระดับมากที่สุด ส่วนประเด็นที่ได้รับผลประเมินในลำดับท้ายที่สุดคือ ประเด็นเรื่อง ระยะเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 ร้อยละ 88.80 ระดับมาก

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยใช้โครงการเป็นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงการเป็นฐาน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการสอนภาษาไทยที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงการเป็นฐานตามแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ด้วยการใช้องค์ความรู้เป็นฐานหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถนำไปต่อยอดสู่การเรียนรู้ในเรื่องที่ตนสนใจได้ นอกจากนี้ การที่ผู้สอนกำหนดขอบเขตในหัวข้อใหญ่ว่าการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้จัดทำโครงงานตามประเด็นและหัวข้อที่ตนสนใจนั้นเท่ากับว่า ผู้เรียนสามารถศึกษาและค้นคว้าอย่างเป็นอิสระส่วนผู้สอนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ เมื่อผู้เรียนได้จัดทำโครงงานตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานแล้วย่อมทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและสังคมน้องความรู้ซึ่งสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการจัดการเรียนรู้

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นจะเห็นว่า ด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้เรียนมีความพึงพอใจในประเด็นเรื่อง การใช้โครงงานเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนในลำดับสูงที่สุด และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผู้เรียนมีความพึงพอใจในประเด็นเรื่อง การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน ผลการประเมินความพึงพอใจดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า โครงงานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเข้าถึงเรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศได้อย่างแท้จริง เพราะผู้เรียนสามารถเลือกหัวข้อตามที่ตนสนใจและต่อยอดสิ่งที่สนใจนั้น สู่การเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้การที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ประเมินให้ประเด็น เรื่อง การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน เป็นลำดับสูงที่สุดนั้นย่อมสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานทำให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งภายใต้ความร่วมมือและการสร้างปฏิสัมพันธ์ในการทำงานย่อมเกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอภิปรายประเด็นร่วมกัน และแบ่งงานกันทำ เพื่อให้เกิดความสำเร็จ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยใช้โครงงานเป็นฐานจึงเป็นงานวิจัยที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักทราบถึงความสำคัญของการส่งเสริมความเท่าเทียมในโรงเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ถึงแนวทางการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศอันเป็นเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนรวมถึงการใช้โครงงานเป็นฐานยังช่วยส่งเสริมทักษะที่ดีแก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทักษะดังกล่าวได้แก่ ทักษะความร่วมมือ (Collaboration) ทักษะการสื่อสาร (Communication) และทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) อีกทางหนึ่ง

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยใช้โครงการเป็นฐานเป็นงานวิจัยที่มีแนวคิดเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเด็นที่ 5 คือการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ โดยจำกัดขอบเขตความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับนักศึกษาที่ได้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 1162303 วรรณกรรมกับการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ และการที่นักศึกษาเหล่านี้เป็นนักศึกษาสังเกตการณ์การสอนที่โรงเรียน การมุ่งศึกษาประเด็นดังกล่าวจึงสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนทั้งในแง่ของจุดประสงค์รายวิชาและประสบการณ์ การเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานตามขั้นตอน การจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของดุขฎิ โยเหลา และคณะ (2557) ดังปรากฏในตารางที่ 1 แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศในโรงเรียนโดยใช้โครงการเป็นฐาน ผลการวิจัยที่ได้จึงสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างแท้จริง สามารถต่อยอดความรู้ และที่สำคัญคือการใช้การเรียนรู้จากการร่วมมือระหว่างผู้เรียน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสสู่การทำงานร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะที่เหมาะสมต่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐธาดา ธรรมเวช. (2564). *การพัฒนาการเรียนรู้ เรื่องการสะท้อนของแสงโดยใช้โครงการเป็นฐานของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 4(10), 66-77.*
- ดุขฎิ โยเหลา และคณะ. (2551). *บทบาททางเพศ: ในทัศนะของนักจิตวิทยา. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 28(1), 195-208.*
- ดุขฎิ โยเหลา และคณะ. (2557). *การจัดการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงสร้างความรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย. กรุงเทพฯ: หจก. ทิพย์วิสุทธิ.*
- ทิตินา แชมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- บรรจง อมรชีวิน. (2554). *Thinking Scholl สอนให้คิด. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุทธิยาสาส์น.*
- ลริตา บุญทศ. (2557). *การศึกษาความสามารถในการประกอบอาหารเรื่อง อาหารประจำชาติอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น*

วีชรารณณ์ ประภาสะโนบล และมาเรียม นิลพันธุ์. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน. วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, 11(2), 8-23.

Best, J. W. (1981). *Research in education*. 4th. New Jersey: Prentice Hall.

Guzdial, M., Rick J., Kehoe C. (2001). *Beyond Adoption to Invention: Teacher-Created Collaborative Activities in Higher Education*. The Journal of the Learning Sciences, 10(3), 265-279.

United Nations. (2022). *Goal 5: Achieve gender equality and empower all women and girls*. Retrieved June 8, 2023, from: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/gender-equality/>